Lietas Nr. C15228814
Lietas arhīva Nr. C-0865-15/6

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā, 2015.gada 3.februārī

Jelgavas tiesa tiesnese K.Konderko,

izskatīja rakstveida procesā civillietu Nordea Bank AB Latvijas filiāle, reģ.Nr.40103749473, maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

Prasītājs iesniedzis tiesā prasības pieteikumu maza apmēra prasībā pret atbildētāju par naudas piedziņu, kurā lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam parādu 2026,18 EUR, kas sastāv no pamatparāda 995,11 EUR, līgumisko procentu parāda par kredīta lietošanu 424,64 EUR, līgumsoda parāda 602,30 EUR, komisijas parāda 4,13 EUR.

Prasītājs savu prasību motivē ar to, ka starp prasītāju un atbildētāju 2005.gada 2.maijā noslēgts Overdrafta līgums privātpersonai. Līgumā puses vienojušās, ka prasītājs piešķir atbildētājam overdraftu ar limitu līdz Ls 450, 2007. gada 19. februārī limits tika palielināts līdz Ls 700. Tas nozīmē to, ka aizņēmējs saņem aizdevumu overdrafta limita apmērā. Parakstot līgumu atbildētājs apliecinājis, ka ir iepazinies ar prasītāja Vispārīgajiem noteikumiem par overdraftu privātpersonām, piekrīt tiem un apņemas tos ievērot. Līdz ar to par overdrafta izmantošanu atbilstoši overdrafta noteikumu 3.1.punktam atbildētājs ir apņēmies maksāt prasītājam procentus, kas tiek aprēķināti no izmantotās aizdevuma summas atbilstoši procentu likmei, kas ir noteikta prasītāja pakalpojumu cenrādī. Norādīts, ka prasītājs ir izpildījis ar līgumu nodibināto saistību un piešķīris atbildētājam overdraftu Ls 700 apmērā. Atbildētājs ir izmantojis overdrafta summu virs pieļautā limita un nav veicis overdrafta atmaksu. Atbilstoši overdrafta noteikumu 3.8.punktam prasītājs debetē norēķinu kontu par aprēķināto procentu summu, limita pārsniegšanas līgumsodu un citām summām, kuras atbildētājam ir jāsamaksā prasītājam attiecīgā termiņā. Atbildētājam bija jānodrošina, lai debetēšanas rezultātā norēķinu kontā netiktu pārsniegts overdrafta limits. Atbilstoši overdrafta noteikumu 3.7.punktam par overdrafta limita pārsniegšanu atbildētājs apņēmās maksāt prasītājam līgumsodu no summas, kas pārsniedz Overdrafta limitu atbilstoši līgumsoda procentuālajai likmei, kas ir noteikta prasītāja pakalpojumu cenrādī. Līgumsods tiek aprēķināts no summas, kas pārsniedz overdrafta limitu. Norādīts, ka atbildētājs nepildīja saistības pret prasītāju un prasītājs, saskaņā ar overdafta noteikumu 7.3.punktu, izbeidza līgumu 2014.gada 5.februārī, par ko paziņoja atbildētājam rakstveidā un atbildētāja neatmaksātā parāda summa sastāda 2026,18 EUR (Ls 1424,01). Norādīts, ka atbildētājs uz prasītāja paziņojumiem par parāda atmaksu nav reaģējis, parādu nav apmaksājis. Norādīts, ka apmierinājums saistības piespiedu izpildīšanai brīdinājuma kārtībā nav gūts. Prasību pamatota ar Civillikuma 1587., 1589., 1590., 1652., 1716., 1717., 1719., 1753., 1756., 1757., 1759., 1761., 1765., 1811.,1828.,1832.,1835.,1934., 1943.pantu.

Ar Jelgavas tiesas tiesneses 2014.gada 24.novembra lēmumu prasītāja prasība pret atbildētāju par naudas piedziņu pieņemta izskatīšanai kā maza apmēra prasība.

Civilprocesa likuma 250.^{25}panta otrā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Prasītājs norādījis, ka lietas iztiesāšana tiesas sēdē nav nepieciešama (lietas lapa 7).

Atbildētājam, atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21}panta prasībām uz prasības pieteikumā norādīto adresi, kas ir arī atbildētāja deklarētā dzīvesvietas adrese, nosūtīts prasības pieteikuma noraksts, paskaidrojuma veidlapa. Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{22}panta prasībām atbildētājam izskaidrotas procesuālās tiesības. Tiesa atzīst, ka atbildētājam par procesu paziņots pienācīgi, nodrošināta dokumentu nosūtīšana un tiesību izskaidrošana.

Atbildētājs paskaidrojumus tiesai nav iesniedzis, kā arī nav lūdzis lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otrajai daļai paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Tā kā puses nav izteikušas lūgumu lietu iztiesāt tiesas sēdē un tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt sēdē, atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmajai daļai, lieta izskatāma rakstveida procesā.

Pusēm paziņots par sprieduma pieejamību (lietas lapa 213).

Motīvu daļa

Novērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa secina, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja prasījuma tiesības šajā lietā - no lietas materiāliem pievienotā apliecinājuma Par saistību un tiesību nodošanu (lietas lapa 181) redzams, ka saskaņā ar līgumu par kredītiestādes uzņēmuma pāreju, kas noslēgts starp Nordea Bank Finland Plc un Nordea Bank AB, kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas Nordea Bank AB Latvijas filiāle, Nordea Bank Finland Plc ir piekritusi nodot Nordea Bank AB savu komercdarbību Latvijā ar visām tiesībām un saistībām. Tādējādi tiesa atzīst prasītāja prasījuma tiesības sakarā ar saistību.

Ar starp pusēm 2005.gada 2.maijā noslēgto Overdrafta līgumu (lietas lapa 11) apstiprinās, ka prasītājs piešķir atbildētājam overdrafta limitu Ls 450 apmērā un ar 2007. gada 19. februārī noslēgto Overdrafta līgumu par overdrafta limita palielinājumu, limits tika palielināts līdz Ls 700 (lietas lapa 13)

Parakstot līgumus, atbildētājs apliecinājis, ka ir iepazinies ar šo līgumu noteikumiem un Vispārīgiem noteikumiem par overdraftu privātpersonām, kas ir neatņemama šī līguma sastāvdaļa, un ir apstiprināti Nordea Bank Finland Plc Latvijas filiāles vadības komitejā 2003.gada 22.janvārī, ar visiem to pielikumiem, grozījumiem un papildinājumiem, piekrīt tiem, apņemas tos ievērot.

Tiesa uzskata, ka minētie Overdrafta līgumi privātpersonai noslēgti atbilstoši Civillikuma prasībām, nav apstrīdēti, līdz ar to ir saistoši līgumslēdzējpusēm.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka prasītājs izsniedzis atbildētājam overdrafta limitu Ls 700, ko pierāda konta izraksts (lietas lapa 16-163).

Tādejādi darījums izvērtējams kā aizdevums un apspriežams no aizdevuma tiesiskajām attiecībām.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Atbilstoši Civillikuma 1590.pantam, katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

Atbilstoši Civillikuma 1943.pantam, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Ar lietā esošo brīdinājumu (lietas lapa 179) apstiprinās, ka prasītājs 2014.gada 5.februārī paziņo atbildētājam par noslēgto līgumu noteikumu pārkāpumu un ilglaicīgu maksājumu kavējumu, un brīdina par konta slēgšanu un atkāpšanos no līguma. Ar prasītāja nosūtīto brīdinājumu atbildētājam apstiprinās, ka prasītājs atbildētājam paziņojis par saistību apmēru un lūdzis veikt parāda apmaksu, kā arī informējis, ka lieta tiks iesniegta tiesā parāda piedziņai piespiedu kārtā.

Saskaņā ar Vispārīgo noteikumu par overdraftu privātpersonām 2.4.punktu bankai ir tiesības vienpusēji samazināt overdrafta limitu un/vai pieprasīt atmaksāt izmantoto overdraftu un izbeigt līgumu. Savukārt saskaņā ar 7.3.punktu, bankai ir tiesības jebkurā laikā izbeigt līgumu, par to rakstveidā informējot klientu. Bankai nav jānosauc jebkādi līguma izbeigšanas iemesli (lietas lapa 12, 14).

Pie apstākļiem, kad atbildētājs nav pildījis līgumā uzņemtās saistības, tiesa atzīst, ka prasītājam bija tiesības saskaņā ar Vispārīgo noteikumu par overdraftu privātpersonām 2.4.punktā un 7.3.punktā ietvertajiem nosacījumiem, pieprasīt atmaksāt izmantoto kredītu un izbeigt līgumu ar 2014.gada 5.februāri.

Ar parāda aprēķinu apstiprinās parāda summas (lietas lapa 164-178). Aprēķinu atbildētājs nav apstrīdējis. Samaksas pierādījums saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu gulstas uz parādnieku. Atbildētājs samaksu nav pierādījis.

Saskaņā ar Vispārīgo noteikumu par overdraftu privātpersonām 3.1.punktu atbildētājs apņēmies maksāt prasītajam procentus par izmantoto overdraftu saskaņā ar noteikto procentu likmi (lietas lapa 12,14,).

Civillikuma 1753. pantā noteikts, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar tās daudzumu un lietošanas ilgumu.

Civillikuma 1756.pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1946.panta pirmo daļu, procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Saskaņā ar Civillikuma ievada 3.pantu, katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies.

Tādējādi attiecībā uz līgumsoda un tā apmēra pārbaudi tiesa vadās pēc Civillikuma normām, kas bija spēkā civiltiesisko attiecību rašanās brīdī, proti, līguma slēgšanas brīdī.

Civillikuma 1716.pants *(likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.decembrim)* nosaka, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Saskaņā ar Civillikuma 1721.pantu, ja kāds izpilda tikai daļu no savas saistības, tad tomēr viņam jāsamaksā viss līgumsods, bet ne tikai samērīga daļa.

Saskaņā ar Vispārīgo noteikumu par overdraftu privātpersonām 3.7.punktu atbildētājs piekritis maksāt prasītājam līgumsodu par overdrafta limita pārsniegšanu, atbilstoši līgumsoda procentuālai likmei, kas noteikta prasītāja pakalpojumu cenrādī (lietas lapa 12,14).

Saskaņā ar Vispārīgo noteikumu par overdraftu privātpersonām 3.8.punktu atbildētājs piekritis nodrošināt, lai debetēšanas rezultātā netiktu pārsniegts Overdrafta limits un prasītājs debetē no konta maksas, kas saistītas ar Overdrafta līguma darījumu uzturēšanu, atbilstoši prasītāja pakalpojumu cenrādim, tādējādi komisijas maksas pieprasījums ir pamatots (lietas lapa 12,14).

No parāda aprēķina un konta izdrukām izriet, ka atbildētājs saistības pārstājis pildīt jau no 2010. gada oktobra beigām (lietas lapa 16-178).

Vērtējot prasījumu par aizdevuma lietošanas procentu prasījuma pamatotību un līgumsoda prasījuma pamatotību, tiesa ņem vērā apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2012.gada 6.novembra spriedumā lieta Nr. C15293409, 2012.gada 29.novembra spriedumā lieta Nr. C15225811, 2014. gada 19.novembra spriedumā lieta Nr. C 15241713 izdarītās atziņas, ka vairāki gadi ir pārāk ilgs laika periods jautājuma izlemšanai par līguma pārtraukšanu. Šāds laika periods neatbilst normālai banku praksei, jo parasti bankas (pie līdzīgiem līguma nosacījumiem par tiesībām vienpusēji atkāpties no līguma) izlemj jautājumu par atkāpšanos no līguma 2-3 mēnešu laikā no brīža, kad aizņēmējs sāka kavēt saistību izpildi. Tiesa pievienojas Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas izdarītajām atziņām, ka šādas aizdevēja rīcības rezultātā radīta situācija, kas ir neizdevīga aizņēmējam, jo gadījumā, ja aizdevējs saprātīgā termiņā būtu izlēmis jautājumu par atkāpšanos no līguma, līgumisko procentu samaksas pienākums, ņemot vērā, ka tādu tiesības pieprasīt līdz līguma izbeigšanai, tad līgumsoda un procentu pieaugums būtu mazākā apmērā.

Jautājuma izlemšanu par aizdevēja pielīgto tiesību izmantošanu vienpusēji izbeigt līgumu tikai 2014.gada 5.februārī tiesa vērtē kā tiesību negodprātīgu izlietošanu, kas ir pretēji Civillikuma 1. panta noteikumam par tiesību un pienākumu pildīšanu labā ticībā.

Līdz ar to prasības celšana gandrīz trīs gadus vēlāk nav atzīstama par saprātīgu termiņu un neattaisno prasītāja novēloto tiesību prasības celšanai tiesā pret atbildētāju, kas ir par pamatu daļējai aizdevuma lietošanas procentu 212,32 EUR (50%) apmērā piedziņai no atbildētāja. Savukārt, aizdevuma lietošanas procenti daļā par 212,32 EUR ir noraidāmi kā nepamatoti.

Saskaņā ar Civillikuma 1724.[1] pantu tiesa samazina pieprasīto līgumsodu līdz saprātīgam apmēram, jo tas ir pārmērīgs, salīdzinot ar neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus. Ja līdzēji vienojušies, ka līgumsoda samaksa atsvabina šā soda cietēju no procentiem un augļiem, kas no viņa pienākas, kā arī zaudējumu atlīdzības, tad samazinātā līgumsoda apmērs, nedrīkst būt mazāks par otram līdzējam nodarītajiem zaudējumiem.

Lai arī šobrīd spēkā esošā Civillikuma 1716. panta redakcija strīdus saistībai tieši nav piemērojama, bet zinot pašreizējo likumdevēja gribu aprobežot līgumsoda apmēru ar 10% no pamatparāda apmēra un ņemot vērā, ka konkrētajā gadījumā

aizdevējs saprātīgā termiņā nebija izlēmis jautājumu par atkāpšanos no līguma, kas ietekmēja līgumsoda pieaugumu, tiesa uzskata, ka saprātīgi, taisnīgi un samērīgi būtu samazināt līgumsodu par termiņā neveiktiem pamatsummas maksājumiem līdz 10% no pamatparāda 995,11 EUR apmērā, t.i., līdz 99,51 EUR.

Ņemot vērā minēto tiesa atzīst, ka prasītāja prasība ir pamatota un apmierināma daļēji, piespriežot no atbildētāja pamatparādu 995,11 EUR, procentu parādu par kredīta lietošanu 212,32 EUR , līgumsoda parādu 99,51 EUR, komisijas maksas parādu 4,13 EUR.

Tiesa atzīst, ka nosakāmas prasītāja tiesības saņemt par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) 6% gadā no piespriestās, bet nesamaksātas pamatparāda summas, jo to paredz Civilprocesa likuma 195.pants, kā arī likumisko procentu maksāšanas pienākumu un apmēru nosaka Civillikuma 1759.pants, Civillikuma 1765.pants.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Prasītājs, iesniedzot prasību, samaksājis valsts nodevu 303,93 EUR (lietas lapa 8, 9),kā arī samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR (lietas lapa 10).

Tā kā prasījums apmierināts daļēji, no atbildētāja tiesas izdevumi piedzenami proporcionāli: valsts nodeva 196,67 EUR (kas aprēķināta sekojoši: prasības summa ir 2026,18 EUR jeb 100%; apmierinātā prasības summa ir 1311,07 (995,11 EUR+212,32 EUR+99,51 EUR+4,13 EUR), kas ir x; x=1311,07 EURx100/2026,18 EUR=64,71%; 64,71% no 303,93 EUR =196,67 EUR); ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,04 EUR (kas aprēķināti sekojoši 64,71% no 4,70 EUR), kopā 199,71 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.pantu atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 2., 4., 8., 9., 10., 11.,12.,14.,15., 41., 93., 97.pantu, 189.-195., 204.^{1}pantu, 250 ^{27}.pantu, 250 ^{25}.pantu,

Nosprieda

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu Nordea Bank AB Latvijas filiāle, vienotais reģistrācijas numurs 40103749473, pamatparādu 995,11 EUR (deviņi simti deviņdesmit pieci *euro* 11 centi) , līgumisko procentu parādu par kredīta lietošanu 212,32 EUR (divi simti divpadsmit *euro* 32 centi) , līgumsoda parādu 99,51 EUR (deviņdesmi deviņi *euro* 51 centi) , komisijas maksas parādu 4,13 EUR (četri *euro 13 centi)*, ko ieskaitīt Nordea bank Finland PLC Latvijas filiālē, kontā Nr. LV89NDEA0000080526216, S.W.I.F.T. kods NDEALV2X.

Prasību daļā par procentu parādu 212,32 EUR (divi simti divpadsmit *euro* 32 centi) un līgumsoda 502,79 EUR (pieci simti divi *euro* 79 centi) piedziņu noraidīt.

Noteikt Nordea Bank AB Latvijas filiāle tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt 6% (seši procenti) gadā no piedzītās, bet nesamaksātās pamatparāda summas.

Noteikt atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Zemgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Jelgavas tiesā, termiņu apelācijas sūdzības iesniegšanai skaitot no sprieduma pasludināšanas dienas - 2015.gada 3.februāra.

Tiesnese K.Konderko